

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization--WTO) ได้ประมาณการ การท่องเที่ยวในอนาคตว่า จะมีนักท่องเที่ยวทั่วโลกเพิ่มขึ้นจาก 664 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 937 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2553 เมื่อพิจารณาในส่วนของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2539 ประเทศไทยมีส่วนแบ่งตลาดการท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 20 หรือร้อยละ 1.2 ของนักท่องเที่ยว ทั่วโลก และเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอาเซียนในปี พ.ศ. 2539 ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงที่สุด จำนวน 7,468,749 คน รองลงมา คือ ประเทศสิงคโปร์ 7,137,255 คน และมากเป็นอันดับสาม คือ ประเทศไทย 6,591,566 คน ในด้านตลาดการท่องเที่ยวภายนอกของประเทศไทยพบว่า สัดส่วนของนักท่องเที่ยวในแต่ละ ภาคของปี พ.ศ. 2537 คือ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 66.9 รองลงมา คือ ภาคกลาง ร้อยละ 50.9 ภาคใต้ ร้อยละ 48.1 และภาคเหนือร้อยละ 40.3 สำหรับการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ตามรายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวสูงสุด คือ กรุงเทพมหานคร จำนวน 13,695,258 คน รองลงมา คือ กาญจนบุรี 3,443,882 คน นครราชสีมา 2,999,302 คน ชลบุรี 2,232,306 คน และเชียงใหม่ 2,065,841 คน (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี-แห่งประเทศไทย, 2542, หน้า 19-23)

ตาราง 1

สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548

จำนวนนักท่องเที่ยว	ปี พ.ศ.				
	2544	2545	2546	2547	2548
เพศชาย	6,021,601	6,426,982	6,169,123	6,702,541	6,099,055
เพศหญิง	4,040,349	4,372,085	3,835,330	4,948,162	4,218,658
รวม	10,061,950	10,799,067	10,004,453	11,650,703	10,317,713

ที่มา. จาก บุญธรรมศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2547-2551, โดย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2549, ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2549, จาก http://www.mots.go.th/tourism/index.php?section=profile§ion_id=30&category=stvi&cate_id=96

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2549) ได้ตั้งเป้าหมายไว้ในปี พ.ศ. 2551 ว่า จะมีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 20 ล้านคน หรือมีรายได้จากการท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 700,000 ล้านบาท ทั้งนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดบุญธรรมศาสตร์ การท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2547-2551 ไว้ 3 ประเด็นหลัก คือ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยจะเน้นในเรื่องการพัฒนาทักษะและจีดความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้สามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังมีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานด้านการตลาดเชิงรุก โดยการเพิ่มตลาดใหม่และตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อเร่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น เพื่อไม่ให้เงินไหลออกนอกประเทศ รวมทั้งกำหนดจุดขายของประเทศไทย (positioning Thailand) ให้มีความชัดเจน

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร เนื่องจากเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีพื้นที่โภคภัยคีบียงกัน มีความคล้ายคลึงกันด้านภูมิศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญทั้ง 4 จังหวัด มีจุดอ่อนที่เหมือนกัน คือ การขาดการมีส่วนร่วมของ

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน (มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะวิทยาการจัดการ, 2548, หน้า 41) และจากการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัดทำให้เห็นจุดแข็งจุดอ่อนของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพที่มีการพัฒนาโดยเฉพาะในปัจจุบันจะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแบบบูรณาการในเชิงกลุ่มพื้นที่ เนื่องจากจะเป็นหนทางหนึ่งในการกระจายพื้นที่ให้ทุกจังหวัดได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น ในการกำหนดกลยุทธ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนี้เน้นกลยุทธ์ร่วม คือ การสร้าง Brand ของแต่ละ Cluster เพื่อเป็นจุดขาย การเสริมสร้างศักยภาพร่วมกัน โดยใช้หลักการบูรณาการทรัพยากร จัดลำดับความสำคัญตามศักยภาพที่แท้จริงเชิงพื้นที่ ภายในกลุ่มจังหวัด และกระจายการท่องเที่ยว ด้วยการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวภายใน Cluster หรือระหว่าง Cluster การกระจายสินค้าทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่แท้จริงไปยังจังหวัดต่าง ๆ อย่างทั่วถึงเท่าที่จะเป็นไปได้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างในกลุ่ม 4 จังหวัด ที่ประกอบด้วย จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร เพราะต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการสู่ความยั่งยืน โดยให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ โดยมีเป้าประสงค์ที่จะเพิ่มรายได้ทางการท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวและรูปแบบการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ ที่เน้นสิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสุขภาพรวมทั้งการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดให้จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นศูนย์กลางชุมชนนา และนันทนาการหาดใหญ่รูปแบบ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับครอบครัวและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีคุณภาพมาตรฐานระดับโลก จังหวัดสมุทรสงครามเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการพัฒนาการท่องเที่ยวตามลำดับลง และจังหวัดสมุทรสาครเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ที่เน้นธุรกิจ ตามลักษณะ และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการพัฒนาการท่องเที่ยวตามลักษณะ และจังหวัดสมุทรสาครเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ที่เน้นธุรกิจ ตามลักษณะ และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการพัฒนาการท่องเที่ยวตามลักษณะ ซึ่งคนในชุมชนขาดการมีส่วนร่วม และขาดความรู้ความเข้าใจในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม รวมทั้งชุมชนยังขาดความตระหนักรู้ในการให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ นอกจากนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นยังส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ของคนในชุมชน จึงนับเป็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่จะนำไปสู่การพัฒนา ซึ่ง Spencer (1985) ได้เสนอข้อตอนของการพัฒนาสังคมที่ว่า การรวมกันของระบบสังคมย่อย กลไกเป็นสังคมขนาดใหญ่ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (organic) และองค์ความรู้ ความคิดในสังคมนั้นด้วย (saprogenic) ทั้งนี้ Spencer (1985, pp. 129-132) ได้ให้ความสำคัญ ของการพัฒนาสังคมจากเรียนง่าย ไม่ซับซ้อน ไปสู่สังคมซับซ้อนใน 3 ส่วน คือ ระบบ กฎหมายที่ระเบียบ ระบบของการจัดการบริหาร และระบบการกระจายทรัพยากร ซึ่งการพัฒนาจะมีความซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ

การดำเนินงานด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่างยังขาดการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ปัญหาที่ตามมา คือ การขาดความร่วมมือของคนในพื้นที่ จึงส่งผลให้การพัฒนาการท่องเที่ยวยังไม่สัมฤทธิ์ผลตามที่คาดหวัง (มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะวิทยาการจัดการ, 2548, หน้า 88) ลึกล้ำคัญที่จะประกัน ความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การประสานสอดคล้องกันในองค์ประกอบของ การท่องเที่ยว ความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่และการกระจายตัวของผลประโยชน์จาก การพัฒนาที่เกิดขึ้น รวมถึงการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารชุมชนด้วยความซื่อสัตย์ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โดยให้องค์กรต่าง ๆ ของสังคมสามารถอยู่ร่วมกัน อย่างสงบสุข จึงอาจกล่าวได้ว่า ในการจัดการปกครอง (governance) ให้สัมฤทธิ์ผล ต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกภาคี ก็จะสามารถบรรลุเป้าหมาย ในแผนงานที่กำหนดไว้

ศักยภาพของชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยความสามารถหรือความพร้อมของชุมชนท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การกระจายรายได้ การสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในการจัดการการท่องเที่ยวให้สัมฤทธิ์ผลจึงควรร่วมมือกัน ทั้งภาครัฐและการมีส่วนร่วมของประชาชน เจ้าของพื้นที่ โดยเน้นถึงความโดยเด่นของ การท่องเที่ยวที่เพื่พาอาศัยชุมชน การสร้างจิตสำนึกให้ผู้คนในชุมชนตระหนักรึงความสำคัญและความจำเป็นในการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม ของท้องถิ่นตน โดยการทำให้การท่องเที่ยวมุ่งเน้นไปที่ผลที่จะเกิดแก่ชุมชน อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อกันแก่ชุมชนอย่างแท้จริง เสถียรภาพของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ก็จะเกิดขึ้นและคงอยู่ตลอดไป จึงจะเป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกชุมชนโดยให้ความสำคัญกับชุมชนที่มีศักยภาพปานกลาง เพื่อการเสริมสร้างศักยภาพให้กับคนในชุมชน ได้ร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน โดยได้ประสานข้อมูลกับผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ จึงได้ชุมชนที่ศึกษารวมทั้งสิ้น 4 ชุมชน คือ ชุมชนตำบลถ้ำรงค์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ชุมชนบ้านพุน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมชนอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และชุมชนโภคภานพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งในการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชน โดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนเพื่อรามนุษยชาติ คือ ศูนย์กลางและหัวใจในการพัฒนาโดยการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการท่องเที่ยวด้วยการจัดกิจกรรมในประเด็นและรูปแบบที่ชุมชนร่วมกันกำหนด ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่สามารถพึ่งตนเองได้ และมีฐานพร้อมต่อการพัฒนาในด้านสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเกื้อกูล ทั้งด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และจากการที่ทั้ง 4 จังหวัด มีจุดอ่อนเหมือนกัน คือ ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ทั้ง ๆ ที่ภาครัฐมีความพยายามที่จะให้ภาคีที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การท่องเที่ยว แต่ไม่สัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้ เพราะคนในชุมชนขาดทักษะในการดำเนินงาน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการหารูปแบบในการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเพื่อใหม่ทักษะในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง รวมทั้งจะก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชนที่ทำการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน โดยการมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง

2. สร้างรูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนเพื่อให้สามารถเข้าร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง

3. ทดสอบรูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research--PAR) และแนวทางการวิจัยเชิงสำรวจและวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความต้องการและเตรียมการ ขั้นตอนที่ 2 การสร้าง ทดสอบ และพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และขั้นตอนที่ 3 การประเมินและปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง ที่ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 12 กิจกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่ม 3 ภาคที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้แทนจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (2) กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ และ (3) กลุ่มผู้นำชุมชน และประชญ์ชาวบ้าน

พื้นที่ที่ทำการวิจัย

พื้นที่ที่ทำการวิจัย ประกอบด้วย (1) ชุมชนตำบลถ้ำรังค์ จังหวัดเพชรบุรี (2) ชุมชนบ้านพุน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (3) ชุมชนอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และ (4) ชุมชนโภกขามพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร

ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการวิจัย คือ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548

ถึงปี พ.ศ. 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุมชน หมายถึง หน่วยสังคมที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของความสัมพันธ์ ระหว่างผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณท้องถิ่นได้ท่องถิ่นหนึ่ง ฉะนั้น เมื่อผู้คนมาตั้งหลักแหล่ง อยู่ในบริเวณใดมักจะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ต่อ กัน และกระทำการต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีแบบแผน และมีผลให้ผู้คน เหล่านี้ดำรงอยู่ต่อไปได้

ศักยภาพของชุมชน หมายถึง จิตความสามารถหรือความสามารถของชุมชนท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การกระจายรายได้ การสร้างความ พึ่งพาใจให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในการจัดการการท่องเที่ยวให้มีส่วนที่ผู้คนร่วมมือกัน ทั้งภาครัฐและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

กลุ่ม 3 ภาค หมายถึง ผู้แทนจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ 4 ชุมชน ที่ทำการวิจัย

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม ในการกำหนดประเด็นและรูปแบบ รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเสริมศักยภาพ

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การจัดการทรัพยากรทั้งมวล ที่จะสนับสนุนความต้องการด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อจะдержารักษาเนื้อหา ทางวัฒนธรรม กระบวนการทางนิเวศวิทยาที่จำเป็น ความหลากหลายทางชีวภาพ ที่เกือบ灭绝 เช่น พืช สัตว์ และมนุษย์ทั้งหลาย

การบูรณาการการท่องเที่ยว หมายถึง การประสานความร่วมมือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ร่วมกัน

การจัดการด้านการตลาด หมายถึง การสร้างผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ชัดเจน โดยมีการจัดการที่ดี มีการทำประชาสัมพันธ์เพื่อท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

เกลี่ยວสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกในแง่ของการสร้างความสัมพันธ์และการสร้างเครือข่ายระหว่างปัจเจกบุคคลกับชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นความสัมพันธ์ทางสังคมแบบตื่นตัว และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นทรัพยากรที่มีศักยภาพที่จะทำให้คนในชุมชนมีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อเสริมความสัมพันธ์ของคนในชุมชนให้สามารถร่วมมือกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

ประชญาชาร์บ้าน หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาชาร์บ้าน และนำภูมิปัญญามาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต จนประสบผลสำเร็จสามารถถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบัน ได้อย่างเหมาะสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบศักยภาพของชุมชน ใน การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง
2. ทำให้ได้รูปแบบและสามารถนำรูปแบบที่ได้ไปใช้พัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน เพื่อมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืน
3. รูปแบบที่ได้มีความเหมาะสมสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับจังหวัดอื่น ๆ ที่มีบริบทด้านการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน